

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve
 Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 8.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve
 Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.30 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

A költségvetésről.

Debrecen, nov. 20.

Az 1912-iki költségvetés tárgyalása igen különleges körülmények között folyik le. Az ellenzék, amely a súlyos véderőtörvényjavaslat ellen megfeszített erővel küzd, ezzel szemben tanujelét akarja adni országnak-világnak, hogy a mi az ország hasznára van, ami az ország és népének gazdasági és kulturális erejét fokozza, gazdasági és kulturális erejét fokozza, azt minden erejével előmozdítja, még annak az árán is — pedig az parlamentáris tekintetben nagy ár — hogy az harcot a kormánygal szemben beszünteti. Így az ellenzék lehetővé fogja tenni, hogy a költségvetés még keilő időben elkészüljön, holott nálunk alig tíz-tíz évben csak egyszer van rá eset, hogy ez megtörténjék. Sőt Lukács László, ki most a tizenkettedik költségvetést képviseli, eddig egyáltalán mindig csak az új indennitás kényszerzubonyában lépte át az új év küszöbét.

És már most egyszerre szinte érzi, milyen fontos az, hogy a költségvetés ne elkésve kerüljön a törvénytarba. De az általános öröm dacára és a pénzügyminiszter különös öröme dacára, semmi jel, hogy a kormány foglalkoznék ennek az örvendetes intézményes garancia nélkül, megint évtizedek mulhatnak, anélkül, hogy az ország kellő időben költségvetést kapjon.

Minthogy a véderő óriási terheket ró az országra, a kormány érezte, hogy egy nagy erőpróbát kell bemutatni, hogy az ország nemcsak ezt a terhet bírja el, de még ennél többet. Felemelte tehát a kulturális költségeket is. Lám;

ez olyan ország, mely mindent elbir. Csak az a kérdés, hogy meddig. A pénzügyminiszter nem szereti, ha arra emlékeztetik, hogy a kiadások tulságos rohamosan emelkednek. 1910: 1555.7 millió, 1912: 1852.6 millió. Ez talán nem elég? Két év alatt 296.9 millióval, egy-egy évben majdnem 150 millióval kerek összegben. Hiszen nagyon szép, ha a pénzügyminiszter erre tud fedezetet teremteni, de az a kérdés, hogy meddig. Már pedig a költségvetés sok rovata máris kibővült, de még több az ígért, melyet majd be kell váltani a legközelebbi években.

Azt sem szereti a pénzügyminiszter, ha arra emlékeztetik, hogy az államadóságok törlesztéséről is kellene gondoskodni. Persze a törlesztéses adósságok, melynél azonban sokkal nagyobb a járadékosság, melyből egy fillért sem törlesztünk. A konverziók is nálunk inkább naggyobbították az adóssági tóket. A járadékosság több mint háromszor akkora a törlesztéses adósságnál. Általában nálunk az államadóságügy csak abból áll, hogy adósságokat csinálunk, a többit istenre bizzuk.

Minden költségvetési törvény csak az előirányzat természetével bir. Vajon az államháztartás eredménye annak tényleg megfelel, az teljesen kiszámíthatatlan körülményektől függ. Gladstone szerint a pénzügyminiszter oly emberhez hasonlít, ki sűrű erdőn áthalad és kit lépten-nyomon rablók, t. i. kollégái megtámadják. A pénzügyminiszter egyeztesse össze az ország egészséges fejlődésének követelményeit az államháztartás nagy érdekeivel. Az államháztartásunk keretei tulgyorsan bővülnek oly-

annjira, hogy azzal a nemzeti jövedelem emelkedése lépést nem tarthat. Ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy államháztartásunk jövője egészen a nemzeti jövedelem fejlődésétől függ. Eppenséggel sem állítható, hogy e tekintetben egészen megnyugtató a helyzetünk és fejlődési viszonyunk. A nagy kivándorlás és vele a produktív erőknek nagy vesztesége, a népesség nagy részének tódulása inproduktív vagy kevésbé produktív pályák felé magatöbbi nemzetek nagy versenye és gyors haladása, mellyel mi lépést nem tartunk.

A mezőgazdaság és ipar keretének helyes megállapítása és így a helyes mezőgazdasági és ipari politika még a jövő problémáját képezik. Foglalkozik-e ezekkel a kérdésekkel a kormány? Tudatában van-e nagy felelősségének? Ma-holnap két éve, hogy az ország megelégedettséggel nem fogadhatja — a «szép» költségvetés dacára.

— **Burg Ferdinánd házassága a képviselőházban.** Burg Ferdinánd házassági ügye szóba kerül a magyar képviselőházban is. Polónyi Géza ugyanis ma interpellációt jegyzett be a Ház interpellációs könyvébe Ferdinánd Károly főherceg házassága tárgyában.

Polónyi Géza a magyar közjog szerint Károly Ferdinánd lemondását semmisnek és érvénytelennek tartja és interpellációban érinteni fogja a trónöröklést és az ezzel kapcsolatos kérdéseket.

Látta az ura első feleségét.

Írta: Szigethy Gyula.

A szép asszony egy fehér, aranyozott hintóban ült s mellettük hajlatott el. Egyedüli volt s kissé kimerülten, bágyadtan huzódott meg a kocsi sarkába. Mély barna szemét álmatagon jártatta a hullámzó tömegben. Tekintete elcsillan az új asszony, Emma felett. Nem is vette észre, nem is látta meg. Szép volt, nagy és erős, mint egy klaszikus istennő. Izmos, felt és bátor. Nem is vette észre azt a kicsi szöke, fehérarcu asszonyt, aki az ő örökébe lépett. Nem is vette észre.

Utána hajtottak és újra találkoztak. Emma sápadtan, kimeresztett szemmel nézte az elvált asszonyt.

Tekintetök egy pillanatra összeakadt. A szép, nagy asszony azonban közönyösen fordította el fejét. Talán kissé ásitott is. S így tenne bizonyára akkor is, ha tudná, hogy kicsoda, hogy ő a második feleség. Hiszen olyan kicsiny és igénytelen. Egy kis bogár, akit nem veszünk észre.

Csak szöke haja van és két ártatlan szem — És olyan kicsi.

— Emma, te rosszul vagy.

— Igen, beteg vagyok.

— Haza... a férjemet szeretném látni. És irt a férjének mindjárt, otthon, hogy jön, hogy látni akarja, hogy fél nélküle ienni.

Csakugyan félt. Félt attól a hatalmas, nagy, erős asszonytól.

— Még mindig szereti — susogta.

Nem tudta elképzelni, hogy ne lehessen szeretni olyan szép, nagy asszonyt, hogy el lehessen feledni ő érte a kicsinyért, az igénytelenért.

Este a tükörbe nézte magát. A nagy állótükör visszaadta neki lebontott, fényes, hosszú szöke haját, de kis vékony termetét is.

— Kicsi vagyok, Istenem, kicsi vagyok.

Nőni szeretett volna. Nagynak, sugárnak lenni. Eppen olyannak, mint az a másik. A másik...

A másíkról gondolkodott két napig, míg meg nem jött a férje.

Reggel volt, ő még ágyban feküdt, mikor megjött. Uti ruhában az éjjeli utazástól sápadtan, törődve jött az ágyhoz.

— Beteg vagy? — Bólintott.

— Vigyél vissza. Hozzad. Vele akarok lenni mindig.

Balassa Géza értelmetlenül nézett reá. Emma érezte, hogy meg kell magyarázni a hirtelen változás okát. Nem habozott egy pillanatra sem. Elhatározta, hogy elmond mindent, hogy látta azt a másik asszonyt, hogy teljes vallomást akar — és úgy tön.

A férfi mereven nézett maga elé a levegőbe. Sápadt és csunya lett nagyon. A szeméhez kapott.

— Láttad? Ót?!

— Igen és te el fogsz nekem mondani mindent. Mindent akarek tudni.

A férfi mereven nézett.

— Mindent meg fogsz tudni.

A hó levilágított a tajról; jeges, megfagyott mezők felett rohan végig a vonat. Csend van. A kerekek egyhanguan kattognak. Néha megáll, megpihen a vasszörnyeteg. Akkor fújja a gőzt, susorogva bocsátja ki a forró vizet oldalain s a kelanzok az éjjeli levegőtől berekedt hangon kiáltják valami állomás nevét.

Hogy hol járnak, merre, az közönyös ő előttük. Tudják, hogy dél, világos nappal lesz akkor, mikor ők hazaérnek.

Beszélgettek, egyedül vannak.

— Rossz volt ugy-e? — kérdi az asszony.

— Nem. Jó volt, nemes volt.

— Akkor hát maga volt a hibás.

Balassa Géza lehajtott a fejét. Gondolkozott. Aztán halkán mozdítja:

— Igen, én voltam a hibás.

— És miért, miért? Mondjon el mindent — szól türelmetlenül az asszony. — Hisz megígérte! Talán nem szerette?

— Szerettem.

— Hát?

A férfi leült, meg fogja az asszony kezét. És úgy beszél, minttha annak a kéznek a rán-

Országgyűlés.

A képviselőkhöz ülése.

Akár obstrukció, akár komoly munka, a mungók érdeklődését mi sem tudja ébren tartani. Ma még nagyobb a részvétlenség az ülések iránt, mint a névszerinti szavazások leg-sivárabb napjaiban volt, mert akkor legalább a munkapárti turnusok úgy a hogy, gondoskodtak a Ház határozatképességének fenntartásáról.

Most még a tanácskozásképeséghez szükséges negyven képviselőt sem lehet összeverbuválni s ma is éppen csak hogy kacérkodtak a határozatképes számmal, mikor az elnök megnyitotta az ülést és megkezdődött a belügyi költségvetés részletes tárgyalása. A szakszerű fejtegetések senkítsem érdekelnek.

Elnök: Návay Lajos.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után.

Elnök bemutatja a feliratokat és kérvényeket.

Következik a napirend, a költségvetés részletes vitájának folytatása. Soron van

a belügyi tárca

amelynek előadója

Sándor János részletesen ismerteti a tárca főbb tételeit. Hangsúlyozza, hogy a gyermekvédelem és betegápolási kiadások hovaforrásánál különös nagy gond fordítandó arra, hogy csak valóban a rászorult emberek támogattassanak, mert a visszaélések száma az utóbbi időben egyre gyarapodik. Fontosnak tartja az elmebetegintézetek szaporítását. Ismerteti azokat a törvényhozási akciókat, amelyek a legközelebbi időkre várhatók, és kéri a Házat, hogy a kormány iránti bizalomból is szavazza meg a tárca költségvetését.

Hammersberg László a vármegye itisztviselők anyagi ügyeinek rendezését sürgeti és ajánlja, hogy az árvaszék itisztviselők ügyei is rendeztessekre végre. Az önkormányzati testületek anyagi függetlenségét biztosítani kell, de nem olyan ingatag alapon, mint ezt a kormány a fogyasztási adók átengedésével tervezi. A városok segítségével egyjelenben gondoskodni kell a községek támogatásáról is.

Csernyei Károly (munkapárti) kritizálja a főváros építkezését és kifogásolja, hogy minden teret beépítenek.

Gyórfy Gyula (Justh-párti) nem fogadja el a költségvetést.

Katholikus papok a református egyház kebelében.

A pápai brévék hatása.

Érdekes lelkeszi vizsga a kollégiumban.

A most lezajlott XI. katolikus nagygyűlésen igen érdekes beszédet mondott Mailáth G. Károly erdélyi püspök. A beteg pápának azért kívánt egészséget, hogy azt a célt, melyet maga elé tűzött: «mindent megújítani a Krisztus Jézusban» mielőbb végrehajthassa.

A Vatikán pedig egyáltalában nem adja tanujelét annak, hogy a maga elé tűzött nemes célt megvalósítsa. Erzi talán és tudja is, hogy a katolikus intelligencia távollatija magát a katolikus mozgalmaktól, hogy a szakadás benne van már magában az egyházban is, mégis nap-nap után jelennek meg az egyes pápai bullák, melyek vaskalaposságokkal nek imennek a huszadik század felvilágosultságának s a még vallásos, de nem bigott, emberből is kiölnek minden idealizmust.

Emlékeztünk még egészen tisztán a Ne temere egyenesen Magyarország törvényei ellen irányuló pápai bulla által az egész művelt Európában kiváltott általános felháborodásra s a Vatikán szégyenteljes visszavonulására.

Azonban a Vatikán abból az ellenálásból mely a Ne temerével szemben éppen az idők felfogásaként jelentkezett, nem tanult szajon bullájával, melyel papjaitól az antimodernista eskü kivételét követelte elérte azt, hogy saját papjai, állottak ellen a rendeletben foglaltak végrehajtásának. Emlékeztünk Don Verdesinek a Vatikán törzskara volt tehetséges felvilágosult tagjának a prot. hitre térése körülményeire. Don Verdesi ugyanis amellett, hogy a modernizmus mellett cikkezett, gyóntatójának elárulta azt is, hogy modern papokkal érintkeznek. Mi sem volt tehát természetesebb, hogy a gyóntató atya a hivatalos titkot arra használta föl, miszerint azt a pápának hozza tudomására. Don Verdesit vád alá helyezték. Ez vitte rá Don Verdesit vallása

elhagyására, vádjai pedig a Vatikánt nemcsak a gyóntási titok megsértésével vádolja, hanem úgy az alsó, mint a felső római papság erkölcsi felfogására is szomorú világot vetnek.

Rövid pár hét alatt pedig ismét két nevezetes motu proprioval lett gazdagabb az egyház-történelem.

Az esőben azt parancsolja a pápa, hogy az egy községben, avagy városban lakó papok kötelesek közös fedél alá vonulni. A második mintegy utóirata az elsőnek: a plebániákról végkép száműzendők a szakácsnők, bárminő unokatestvérei, vagy éppen nagynéni címet viseljenek is. Kivétel nincs, mindenütt férfi cselédek alkalmazandók.

Ez azt jelenti, hogy többé se szakácsnő, se mosónő, se mosogató szolgáló be nem teheti a lábát a plebániára. Hát most főzze majd meg az ebédjét maga a plebános ur, a mosogatást végezze a káplán s hágymosáskor álljon a teknő mellé a kántortanító.

Róma szerint ez meg fogja javítani a papok erkölcsét...

Ezek a pápai brévék a katolikus papság körében is a legnagyobb elkeseredést szítják.

Uj idők uj, modern felfogásaként jelentkezett az idén a főiskolai szeniorátusban két végzett katolikus pap: Thomanóczy János és Dérczy Imre. Mindkettőt a lelki szomj, a papi erkölcstelenség látása hozta a krisztusi igaz szeretet melegétől duzzadó református egyház kebelébe.

Mert azért jöttek, hogy valóban betöltsék pap i hivatásukat, hogy református lelkeszek legyenek.

Dérczy és Thomanóczy a jogi fakultásra iratkoztak be, hogy addig is mig áttérésüket meg nem ejtik, az Alma Mater szerető kebelén legyenek. Az áttérés után különbözőzeti vizsgálót folytattak a tiszántuli református egyházkerület uj püspökéhez, Baltazár Dezső dr.-hoz, ki az engedélyt megadta s a lelkeszképességi különbözőzeti vizsgálat idejét december 13-ra tűzte ki.

Találják föl Dérczy és Thomanóczy a ref. egyház kebelében azt, amit a másik keresztyén egyházban föl nem találhattak. (b. s.)

dulásain akarná megérezni azoknak a hatását, amiket mondani fog.

— Mikor feleségül vettem, tudtam, hogy szerelemből jő hozzám. Gazdag volt és szép. És maga tudja, hogy én nem vagyok gazdag. Szeretett és nem hitte, hogy én is szeretem. Azt hitte, hogy a vagyonáért veszem el. Nem tudtam meggyőzni szerelmemről. És ezért...

— Ugy egyszerre?

— Egy fél esztendő alatt. De a vagyona érintetlenül maradt. Én elhatároztam, hogy sohasem fogok ahoz nyujni, ami az övé. De egyszer...

— Nos?

— Volt egy ösém. Most nincs itthon. Talán már becsületes lett. Akkor könnyelmű volt. És sokat sikkasztott. Minden vagyonom rá ment. Dolgoztam kétszeres munkakedvvel, kétszeres odaadással. Talán egy pillanatig lehetett csak megérezni a házunknál, hogy a vagyon nélkül maradtam. Ő megérezte. Meg akarta velm osztani vagyonát. Nem fogadtam el. Ekkor egyszer megfedkezett magáról s megsértett. „Büszke koldus“-nak nevezett.

— Megkellott volna bocsátani.

— Igaz, de én nem bocsátottam meg. Igen szépen megkértem, hogy eoyezzen bele a válásba. Sirt, könyörgött, megakartá mérgezni magát. Szeretett, de megkellott történni!

A második asszony borzongva vonta a kezét vissza. Hallgattak. Géza később kérdezte, akar-e még valamit tudni a másik asszony felől. Emma intett: nem. Semmit sem akar

A vonat rohant velük. Emma összehuzódott a kupé sarkába. Behunyta a szemét. Gondolkozott a férjén és azon a másikon. Egyszer hirtelen megszólalt.

— Tehát még mindig szereti magát az a nő?

— Nem tudom. De nem hiszem — felelt a férfi

— Igen, szereti. — Természetesen.

Most már emlékezett arra a báuatos, mélabus vonásra ott az ajka körül, annah a másikon. Bánkodik, azenved És örökké így lesz ez.

Megborzadt. Ha egyszer ő is megsértenő a férjét? Ugy, olyan érzékenyen, olyan megbocsájthatatlanul? Nem, nem. Ő azt nem fogja tenni soha. Soha. Szeretni fogja, pótolni azt a másikat. az elvált, szenvedő asszonyt. Oda huzódott a férje mellé. Széles, domboru melére hajtotta kis szöke fejét. Géza magához ölelte:

— Édes!

— Édes!

Me-csóskolták egymást.

— Ugy-e engeu örökké fogsz szeretni, édes?

— Örökké — felelt halkau a féij.

— És nem fogsz eltaszítani soha magadtól?

— Soha! Soha, édes!

A kerekék kattogtak alattuk. Világosodni kezdett odakün a havas téli táj.

Mindjárt otthon lesznek.]

Az olcsó disznóhus.

Engedélyezte a miniszter a konzumvásárokat.

Régi óhaja már Debreczen városának, hogy az óriási husrágaságon valamiképen enyhíthessen. Többször megkereste a város ezért a földmivelségi minisztert, hogy engedélyezze a sertéskonzumvásárokat. Magyarországon Debreczen a első város, amelynek teljesítette a földmivelségi miniszter ebbeli kérését és a vásárokat engedélyezte. A tanács mai ülésén foglalkozott a miniszteri leirattal.

Reitz János állatorvosé az érdem, hogy végre-valahára meghallgatásra talált Debreczen kérése. Reitz János főállatorvos Budapestre utazott és személyesen magyarázta meg gróf Serényi Béla földmivelségi miniszternek, hogy milyen óriási jelentőségűek Debreczenre nézve a konzumvásárok.

Debreczenben óriási a husrágaság, amin csak úgy lehet segíteni, ha a sertésvészettel fertőzött vidékekről az egészséges állatok Debreczenbev aló felhajtását a miniszter megengedi. Serényi Béla földmivelségi miniszter nem tért ki Debreczen kívánsága elől és a konzumvásárok engedélyezését kilátásba helyezte.

Ma érkezett a miniszteri leirat Debreczen város tanácsához, amelyben gróf Serényi Béla értesíti a várost a konzumvásárok engedélyezéséről. A tanács nagy örömmel fogadta a mi-

hiszteri leiratot és köszönetét fejezte ki Reitz János állatorvosnak a fáradozásáért. Osztozik ebben a köszönetnyilvánításban egész Debreczen város fogyasztó közönsége is, amely így eléri azt, hogy olcsóbban jut hushoz.

Löfkovits Arthur kitüntetése.

Ünnepelt a muzeumi bizottság

Csendes, kedves kis örömműnep színhelye volt ma a Csokonai-kör terme. Intim, szűk körben, a muzeumi bizottság tagjai előtt adta át Domahidy Elemér főispán Löfkovits Arthur muzeum igazgatónak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét. A bizottság tagjai közül megjelentek: dr. Könyves Tóth Mihály tanácsnok, elnök. Csurka István, Konecz Akos, Könyves Tóth Kálmán, dr. Löfkovits Márton, dr. Papp Károly, Sárváry Lőrinc, Sesztina Jenő, Zoltai Lajos és még dr. Nyiri Ernő, Rásó István főispáni titkár.

Domahidy Elemér a legnagyobb örömmel nyújtotta át Löfkovits Arthurnak a rendjelet, a kegyelmes királyi kitüntetés jelvényét, amely a kultúra és közjótékonyosság fejlesztése körül sikerekkel járó érdemes munkát és áldozatkészséget jutalmaz.

Ő bizonyosságot tehet róla, mert a kezdet kezdetétől fogva tanuja volt, micsoda fáradságba, áldozatba került a városi muzeum megalkotásáért és ünnepeltnek s ma most büszkén láthatjuk, hogy egy nagy szabású kulturális intézmény alapjait rakta le. Eppen így közismert Löfkovits Arthurnak minden szép és nemes ügy iránt való lelkes, áldozatkész buzgólkodása. Isten áldását kívánva reá, kéri városunk e kitűnő polgárát, hogy a jövőben is járjon elől a muzeum érdekeinek istápolásában és ne vonja meg ezután se obulusait kulturális intézményeinktől, se városunk szegényeitől.

Dr. K. Tóth Mihály tanácsnok a muzeumi bizottságnak a királyi kitüntetés felett érzett örömet és büszkeséget s az ünnepelt iránt táplált igaz szeretetet és mély hálát tolmácsolta.

Löfkovits Arthur alattvalói hódolattal köszönte meg a legfelsőbb elismerést. Ő nem a frázisok embere; inkább azt tartja, hogy egy jó cselekedet sok beszédnél többet ér. Ezt a kitüntetést nem kereste, ha jót tett, nem a kitüntetés után való vágy sarkalta, hanem szíve és a kultúremler belső kötelességérzete — az a tudat, hogy nem csak szűkebb értelemben vett családjuk iránt vannak kötelességeink, — hanem az iránt a nagy család iránt is, amelyeket közönségesen társadalomnak nevezünk. Erre a nagy családra nézve pedig kiki annyit ér, amennyit érette, javáért, boldogulásáért fáradsunk, áldozunk, cselekszünk.

Rövidesen visszatért ezután a 9 év előtti időre, amikor a városi hatóság reá bízta a zsenye intézmény további gondozását is. Akkor élt két teremben, ma hét is szűk néki. Annjira megnőtt a csecsemő.

Ez örömdetes anyagi és erkölcsi fejlődést a Muzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelősége, valamint a városi Tanács hathatós támogatásának köszönhetjük első sorban. Most már tágasabb, kényelmesebb, a további gyarapodást megkönnyítő új hajlékra van szüksége muzeumunknak. Ugyanazért arra kéri a főispánt és a városi tanácsot, hogy a közművelődési ház építését minél előbbre való feladatnak tekintsék.

A királyi elismerést ő nem köztevékenysége zárókövéül fogadja el, hanem további összefüggőnek arra, hogy polgári kötelességeit ez-

után is hiven, időt és fáradságot nem kímélve teljesítse.

Ez ünnepélyes aktus után a főispán megtekintette a muzeum összes gyűjteményeit, amelyeket már régóta nem látott s örömeinek és meglepetésének adott kifejezést azok gyors és gazdag gyarapodása felett.

A főispán és kísérete csaknem egy óra hosszáig időzött a muzeumban.

Eltávozásá után a bizottság folytatta tanácskozásait.

A muzeum igazgató időszi jelentését a muzeum utolsó öt hónapi működéséről és állapotáról helyeslőleg vette tudomásu.

A néprajzintenzív fejlesztése érdekében, az összes gyűjtemények kezelésével gyarapításával, általában mindenféle muzeumi ügyek teljesítésével erősen elfoglalt muzeológus támogatására javasolja a bizottság a városi tanácsnak, hogy a debreceni születésű dr. Ecsedy István tanítóképzési tanárt, aki ethnographiai, geológiai, földrajzi és irodalomtörténeti kutatásaival és kisebb-nagyobb értekezéseivel a szakörök élénk figyelmét és elismerését vívta ki, tiszteletbeli muzeumi örül válassza meg.

Ez az újítás a házipénztárra nézve újabb terhet nem jelent. A kulturális ügyekben is kérelmet intéz a bizottság a tanácshoz.

A vezetőségnek felhatalmazást adott, hogy a közelebbi műkiállításra a szépművészeti részére esetleg vásárolhasson.

A megüresedett muzeumi bizottsági tagsági helyekre pedig ajánlja Komlóssy Dezső törvényhatósági bizottsági tagot és dr. Szabó Márton főgimnáziumi tanárt.

Erzsébet királyné.

Magyarország nagyszonyjának emléke.

Szomorú, fájó érzések kelnek a szívünkben minden Erzsébet-napján. A lombfakasztó késői ős már maga is az elmúlás gondolatával tölti el az embert, hát még ha visszaidéződik lelkünkbe az az őszi nap, melyen kioltották életét ez ország őriző angyalának, a mi jóságos Erzsébet királynénknak...

Úr maradt azóta a király és a nép szíve között. Hiányzik nagyon az az összekötő kapocs, amely felejteni tudott, habár teljesen nem is, egy szomorú, gyászos históriát.

Ha egy-egy Erzsébet-napon föltekintünk a csillagborította tiszta égre, feltűnik előttünk az őa nyugalmas, hódoltság alakja, mely áldásra terjeszti ki kezét Hungaria fölé.

A róm. katolikus templomban úgy magyarországi szent Erzsébet, mint Erzsébet királyné emlékére gyászsistentiszteletet tartottak, — melyen a hívők számai egyesültek buzgó imában, éneklésben.

Erzsébet királyné emlékezetének Sphor gyászénekének az ifjusági vegyeskar által történt ügyes előadása után László Béla, az iskola tudós professzora lépett a pódiumra s tartotta mege szmékben gazdag, hangulatos és magas szárnyalásuan szép ünnepi beszédét a szerető anyjáról, a jó hitvesről, de a legjobb, legfenségesebb, krisztusi szeretetű magyar királyasszonyról. Tarr Juliska alsó osztályú növendék Balla Miklós «Erzsébet királyné» c. kötetményével aratott elismerést. Ezután Kontsek László az ifj. önképzőkör tehetséges, törekvő elnöke olvasta föl Erzsébet királynéra való visszaemlékezését. Majd a női énekkar adta elő szép összhangban Szögedi Endre «Erzsébet királyné emléke» c. darabját és Kovács Imre felső osztályú tanuló szavalta el hatással Szabolcska Mihály «Volt egyszer egy királyné» c. költeményét. Emerich Endre s Lenhorn Imre felső osztályú

tanulók szép zenei készütséggel adták elő Chi. Danela Op. 109-jét Papolczy Margit elismerést érdemlő zongorakísérete mellett. A szép ünnepélyt a «Szózat» akkordjai zárták be.

A debreceni nyilvános polgári fiúiskola Arany János önképzőkörre is szép ünnepségben áldozott Nagyszonyunk emlékére. Az ünnepi beszédet tit. Krón József önképzőkör elnöke mondotta, Székely Zoltán és Klein Akos szavaltak, Brüll Ernő pedig felolvasta. Az ünnepséget az ifj. énekkar éneke nyitotta meg és zárta be.

Egy szép asszony miatt.

Gyilkosság a Szotyori-telepen.

Véres borzalom a külsőségen

Borzalmas gyilkosság történt vasárnap éjszakáján a város külsőségen fekvő Szotyori-telepen. A gyilkosság áldozata most már ott fekszik a kórház halottas kamrájában. — Iszonyú módon ölték meg: a gyilkos késsel halántékon szurta.

Fogarassy Sándornak hívják az áldozatot. Egy szép asszonyért érte utol borzalmas vége. Pedig Fogarassy nem volt hibás. Mit tehetett ő arról, hogy szép volt az asszonya, akit vetélytársa annyira szeretett, hogy megölte érte elvakult szerelmében.

Fogarassy Sándor a Szotyori-telepen lakik s egy barátjával töltötte a vasárnap estét. Éjfél tájban indult haza a lakására. Már benn járt a telepen s nem volt messzire a házatól, a midőn a sötétben előtte termet hirtelen egy ember és minden beszéd nélkül felpofozta. Erre Fogarassy segítségért kiáltott s védekezni akart, de a támadó egy bicskával halántékon szurta.

Fogarassy összeesett, a támadó pedig elmenekült.

A jalkiáltásokra a szomszédos házakból elősiettek az emberek s lámpával világították meg azt a helyet, ahol véreben fetrengött Fogarassy Sándor. Azonnal telefonáltak a mentőknek, akik a szerencsétlent a kórházba szállították. Fogarassyt ápolás alá vették, azonban már segíteni nem lehetett rajta: hosszas vergődés után meghalt reggelre. A csendőrség is tudomást szerzett a dologról s a vizsgálatot megindította.

A gyilkost rövid idő alatt meg is találták a Béres Bálint személgében. Béres jó barátja volt Fogarassynek. Azt mondja, hogy azért ölte meg, mert nagyon szerette. Béres Bálintot a csendőrök természetesen azonnal letartóztatták és átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

A borzalmas szenzáció valósággal lázba ejtette a Szotyori-telep lakosságát. Fogarassy jómódu fuvaros ember volt. Amint meggyilkolták még éjszaka híre futott halálának. Egy kocsmába vitték a rettenetesen megsebesült embert, amelynek padozatán hatalmas vértócsában fektült.

Rengeteg ember gyűlt össze a kocsmában és halálra keresték a gyilkost.

A gyilkosság hosszú ideig borzalommal fogja eltölteni a rettenetes gyilkosság epilogusának a nait.

Fogarassy holttestét ma fogják felboncolni a kórházban.

HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

üggyelő bizottsági tisztségek betöltését javasolja. Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés Gáspár Géza dr., Meisels Vilmos és Pavlovits Károly urakat az igazgatóság, Szutor Ferencet pedig a felügyelő bizottság tagjává egyhangulag megválasztotta. Ezzel a rendkívüli közgyűlés, mely néhány percig tartott mindössze, — bezárult. A megejtett választás után a Debreceni Bank igazgatósága és felügyelő bizottsága a következőkből áll: Szávay Gyula elnök, dr. Händel Vilmos és Nagy Jakab alelnökök, Baiogh Kálmán, dr. Gáspár Géza, Halmágyi József, Klein Ignác, dr. Láng Jakab, Meisels Vilmos, dr. Njiri Ernő (jogtanácsos), Nagy Albert, Pavlovits Károly igazgatósági tagok, Leszkay Ferenc, dr. Hódy Béla, Groszmann Ignác, Grünberg Ignác, dr. Szász Adolf, Szutor Ferenc felügyelő biz. tagok; ügyvezető igazgató Kelemen Jenő.

UJDONSÁGOK

A 'Debreceni' szerkesztősége átkiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— **Kitüntetés esperes.** Öfelsége a király Péter Károly szörcei református lelkész, az orbai egyházmegye kiváló esperesét a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. A kitüntetés híre az orbai egyházmegye területén általános és őszinte örömet keltett.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város törvényhatósága e hó 30-án tartja közgyűlését, melynek tárgysorozatát a jog- és pénzügyi bizottság holnap tartandó ülésén fogja előkészíteni. A tárgysorozaton a következő ügyek szerepelnek: Portl Ferencné és társai ajánlata a tulajdonukat képező Nyil-utca 106. számú házasteleknek a város részére leendő megvétele iránt. — Csonka József és neje ajánlata a tulajdonukat képező Vendég-u. 73. sz. házasteleknek a város részére leendő megvétele iránt. — A debreceni ref. főgimnázium igazgatóságának beadványja az új ref. főgimnázium telkéből az utcához eső rész váltásdíjának megállapítása tárgyában kelt 17033—911. sz. tan. határozatra. — Az erdei telepítvényes földek használatára vonatkozó szabályzat. Megjelent a «Város» c. lap folyó évi szept. 30-iki 39. számában. — A debreceni termény- és áruárak r-t. kérvénye a telepe mellett éterű földnek borkörzraktár céljaira eladás iránt. — Előterjesztés a Göztéglágyárhoz vezető vasút elágazása folytán elvágandó városi föld tárgyában. — A város házipénztára felesleg pénzeinek a gyám- és alapítványi pénztárak törvényes biztosíték mellett el nem helyezhető pénzeinek az 1912. évben elhelyezésre beérkezett pénzügyi ajánlatok. — Ifj. Orosz László rendőrfogalmazó állásáról lemondásának ügye. — Egyéb esetleges folyó ügyek.

— **Az országos református tanáregyesület kiadásában és S. Szabó József debreceni íváltanár szerkesztésében megjelent a tanár-egyesület 1911.—12. évre szóló évkönyve.** Gondos összeállításban láthatjuk először a tanár-egyesület ügyeit, majd értekezéseket Mitrovics Gyula dr., Koneczné Karácsony Ottilia és Szilády Zoltán dr. szakavatott tollából. Az évkönyv mellékletül jelentek meg a ref. gimnáziumi va. látani és reviziója S. Szabó József től s az erdélyi református gimnáziumok régi tanári értekezletei Fogarasi Albertől.

— **Lövészek élesgolyóval.** A 39. gyalogezred 8 heti kiképzésre bevonult póttartalékosai november 22-ikén és 23-ikán, reggel nyolc órától déli egy óráig a hajdusámsóni harcászati lötéren céllovészeit tartanak élesgolyóval.

— **Ékszerlovaj boltiszolga.** Rose Dezső piac-utcai ékszerészől Gergely Miklós nevű boltiszolga egy drága duplafedelű ezüst órát és egy ezüstnyelű kést több kisebb értékű ékszerrel együtt ellopott. A rendőrség a tolvaj boltiszolgát letartóztatta.

— **Az országos Lévy-ünnep.** Magasztos, a maga nemében páratlan irodalmi ünnep folyt le Miskolc városának falai között, amelynek hullámverései tulcsapnak e falakon, ki az egész országra. A Kisfaludy-társaság odament legreggibb tagjának, a legidősebb és legtisztább lelkű magyar költőnek, Lévy Józsefnek helyébe, hogy ott halmozza el szeretet, a tisztelet, a hódolat minden jelével. Megjelent a Kisfaludy-társaságnak felnöke, Beöthy Zsolt és egész tábor-kara: Vargha Gyula, Kozma Andor, Alexander Bernát, Négyessy László, Abrányi Emil, Jakab Ödön és még többen. De elküldötték üdvözlőket és képviselőket a vidéki irodalmi körök, így a Csokonai-kör is, melyet Géresi Kálmán, Pap Károly és Kardos Albert képviseltek. A Csokonai-kör annál szívesebben vett részt ebből az ünnepben, mert a kör elnökét, Géresi Kálmánt évtizedes barátság fűzi az agg költőhöz. Szinte lehetetlen megmondani, hogy az ünnepségnek mi volt a legszebb része. Beöthy köszöntése-e, mely a magyar ékesszólás remekműve, Kozma Andor rendkívül kedves költeménye, vagy Jakab Ödönnek szeretettől áradó alkalmi verse, vagy talán Gárdonyi megható meséje? A közönségre a legmélyebb hatást maga az ünnepelt költő tette; nem győzte eléggé csodálni a 87-ik évébe lépett Lévy Józsefnek testi és lelki frissességét, azt a biztonszágot, a mellyel az üdvözlőket egész sorára — a Szent-István-renddel való kitüntetésétől kezdve a miskolci helyi egyesületek köszöntőjéig — választékos szónoki beszéddel felelt, de leginkább bámulta költői alkotó erejét, amellyel bátran odaállott a felolvasó-asztalhoz és amellyel az ünnepi műsornak legfényesebb pontját nyújtotta: egy mélyen átérzett és művészi fölépített költeményt (Hármas emlék), amelyben feljuttja három nagy kortársának és barátjának, Petőfinék, Tompának, Aranyknak emlékét és melyben bölcs megnyugvással várja a maga lantjának is az elnémulását. Akik végigélték ezt a miskolci ünnepnapot, amely külső kereteiben is tényszerűen sikerült és amellyel méltán dicsekedhetik a borsod-miskolci közművelődési egyesület, azok sohasem feledhető emlékeket hoztak el onnan magukkal.

— **Nyolcvanezres alapítvány.** Nemrégben hunyt el Kerkáskápolna községben Avas Dániel egyszerű földműves. A legnagyobb egyszerűségben élt, még saját magától is megvont mindent, gyermekei nem voltak. Most, hogy végrendeletét fölbontolták, kitűnt, hogy egész vagyonát, összesen mintegy 80 ezer koronát, a kerkáskápolnai ref. főkegyháznak hagyta s ezáltal egy újabb református anyaegyháznak vette meg az alapját.

— **Anyakönyvi hírek.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvvezetőség vasárnap és hétfőn az alábbi halálozásokat jegyezte be a kerület halotti anyakönyvébe: Lengyel János ref. 70 éves, Tömör Istvánné, Varjas Jánosné ref. 55 éves, özv. Bögs Andrásné ref. 93 éves, Kovács Erzsébet ref. 7 hónapos, Rátóczy István r. kath. 9 hónapos, Fogarasi Sándor ref. 29 éves, Rác Antal ref. 61 éves.

— **Eihalasztott országos vásár.** A kereskedelmi miniszter értesítette Debrecen város közönségét, hogy megengedje, hogy a jövő év április hó 15-től 23-áig tartandó vásár elhalasztassék, a vásár április 22-én kezdődjék s 30-áig tartson.

— **A megmérgezett nagybácsi.** Nem valami amerikai történetről akarunk hírt adni, sem pedig valami rettenetes tragédiáról, inkább egy jóízű esetet akarunk regisztrálni, mely nap-nap után lejátszódik a Hajnal mulatóban. A megmérgezett nagybácsi egy egyfelvonásos bohózat, mely teljes háromnegyed óráig állandó derűtségben tartja a közönséget, — már csak néhány napig marad műsoron a darab, melynek «Mi Jancsinc» című egyfelvonásos fog felváltani, mely a próbákban itélve nem kisebb sikert fog elérni a Nagybácsinál, ha most még hozzáveszük a naponta műsorra kerülő 10 női és 4 férfi magánszámot, akkor a szórakozni vágyó közönségnek bátran ajánlhatjuk figyelmébe a Hajnal-mulatót.

— **Ünnepély az erdőn.** Az izraelita nőegylet idei bálja szenzációt tartogat a debreceni közönség számára. A bál rendező-bizottsága vasárnap ülést tartott, melyen elhatározta, hogy erdei ünnepélyt rendez a Bika dísztermében. A bál elnökévé Erber Dezsőt választotta a rendezőség, Erber Dezső neve garanciát jelent arra nézve, hogy a Nőegylet mulatsága eseménye lesz a szezonnak. Az erdei ünnepély sikerének egy kiváló műkedvelő gárda állott a szolgálatába, debreceni szép asszonyok és leányok serege, akik egy pompás revüt fognak előadni.

— **«Városok és Községek Lapja»** címmel közelebb egy új közigazgatási szaklap indul meg Hajdusoboszlóban, amelynek szerkesztője Fehér Gábor árvaszéki ülnök. Az új szaklap iránt közigazgatási körökben élénk érdeklődés mutatkozik már csak azért is, mert ez lesz az első szaklap, amely a sokat mellőzött városi és községi tisztviselők anyagi helyzetének javítása érdekében erélyes akciót indít s felőli programjába nemcsak a városok, hanem az elhanyagolt községek fejlesztésének ügyét is. Ez az új szaklap céltudatos városi és községi politikát követel az egész vonalon, éppen ezért mi is ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

— **Furcsa lókötés.** A debreceni hetivásárra jött be Mándoky Sándor gazdag hencidai földműves. Jól sikerült a vásár, de pénzt szerencsésen elmulatta. Pénz nélkül félt a felesége szeméje elé kerülni. Mit tett hát Mándoky? Belopódzott a Molnár József újföldi gazdálkodó udvarára és onnan elkötött egy 700 korona értékű csikót. Ennek az árával akarta kibékíteni a feleségét. A csendőrség azonban Mándokyt még hajnalban elfogta. Nem tartóztatták le, mivel tehető gazdaember.

— **Közös tanácskozási konferencia.** A debreceni református kollégium tanárok ma délután négy órakor közös konferenciára jöttek össze Ferenczy Gyula dr. akad. rektor-professzor elnöklésével. Az egyet. történelmi tanszék első helyen Pokoly József dr. egyet. tanárt jelölték. A közös tanárok gyűlés után az igazgatótanács gyűlésezett s a tanári kar ajánlását megerősítette.

— **Bérházépítési bizottsági gyűlés.** A debreceni református egyház bérházépítő bizottsága ma délután fél 4 órakor gyűlést tartott Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző, bizottsági elnök vezetésével. A Magyar Földhitelintézet azon levelét, melyben 320.000 kor. kölcsönt az egyház birtokaira való betáblázással s 4.70 arfolyamu annuitással ajánl föl, vettek tárgyalás alá s mint az egyháza nézve a legkedvezőbb ajánlatot a presbitérium elfogadására ajánlják. A szükséges kölcsön többi részét más s betáblázást nem kívánó banktól veszi föl az egyház.

— **A Csokonai-kör irodalmi és művészeti estéje.** Általános az érdeklődés a szerdai irodalmi és művészeti este iránt, amelyet a Csokonai-kör a Petőfi-társaság közreműködésével rendez. Magától érthető ez az érdeklődés, ha tudjuk, hogy a közönség Heiczeg Ferencet, legnagyobb élő regényírónkat fogja hallani és Pap Zoltánnak elsőrendű művészekről előadott daliban fog gyönyörködni. Különösebb figyelmet érdemel az is, hogy az estének tiszta jövedelme egy kegyeletes szép célra, a Petőfi-család sir-emlékének költségére van szánva. Ez alkalomra a páholyjegyek már mind elkelték; első és másodikrendű ülőhelyek, valamint állóhelyek Kubek Sándor gyógyszerárban (Tisza-palota) kaphatók szerdán délig.

— **A halál előérzete.** A nagybányai egyházmegye Nesztora dőlt ki a kakszentmártoni öreg profétában, Bodnár János bátyánkban. Az öreg pap halála előtt néhány nappal beküldte a pápát Debrecenbe, hogy itt a püspöki hivatal által temető-papot rendeltesse magának. Itt eltréfálkoztak az öreg proféta gyermekesen naiv kérésén, de később a dolog annyira helyénvalónak tűnt, hogy az öreg papot el is temették. Hajdu Zsigmond, református lelkész, püspöki titkár végezte a temetési szertartást, melyen az egész falu népe, minden tekintet félretételével, teljes számban megjelent.

— **A rablógyilkos díjbirkózó.** Szegedről jelentik: A rendőrségen vasárnap megjelent egy újvidéki asszony és olyan vallomást tett amely valószínűleg egy európaszerzte keresett rablógyilkost juttat az igazságszolgáltatás kezére. — A rablógyilkos Caskov Miklós bolgár díjbirkózó, aki tavaly Bulgáriában egy postakocsist és egy szolgát meggyilkolva, több ezer frankot elrabolt. Caskov a büntet után Magyarországra szökött, de a csendőrség nem tudott nyomára akadni. Vakmerőségében visszamerészkedett Bulgáriába, ahol elfogták, de megszökött és egyenesen Újvidékre ment egy cirkusztársulathoz. Alex István néven mint díjbirkózó szerepelt és közben viszonyt kezdett egy újvidéki asszonnyal, akit csaknem teljesen kifosztott vagyonából. Egy artista elárulta az asszonynak kedvese multját és a nő most, hogy összevesztett a díjbirkózóval, leleplezte őt a szegedi rendőrség előtt. Alex azonban vasárnap eltűnt Újvidékről és most megint országszerzte körözik.

— **A vasárnapi korcsmázás ellen.** A magyarországi Good-Templár-rend kezdesére s az Alkoholelles Egyesületek Országos Ligája közbenjöttével tegnap délelőtt országos bizottság alakult meg a Társadalomtudományi Társulat Mária Valéria-utca 12. számú nagytermében, amely bizottság annak kiküzdését tűzte ki céljává, hogy vasárnap és ünneppal a korcsmák és pálinkamérések zárva maradjanak. Az alakuló közgyűlésen dr. Hahn Dezső, az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár főorvosa elnökölt, az előadó dr. Dóczy Imre miniszteri fogalmazó volt. Az intéző bizottság első ülését november 23-án este tartja meg a Társadalomtudományi Társulatban.

— **Repülőgép a temetésen.** Pietschker aviatikus, a Zombaton a johannistali versenyterén halálra zuzta magát, tegnap temették. — Pályatársai egytől-egyig elmentek a végső tisztességre. Mikor a koporsót a sirba eresztették, egyszerre nagy berregés támadt. A gyászoló közönség megiepelten nézett a magasba. Széjjel sebességgel közeledett egy aeroplán. — Witte aviatikus volt repülőgépén. A megásott sir fölött mintha megállapodott volna, aztán hirtelen lejjebb ereszkedett s mikor alig volt 15—20 méter magasságban, nagy koszorut dobott le, majd ismét felemelkedett s visszarepült johannistaliba. A koszoru éppen a koporsóra esett.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészítik

Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd

jogi szeminárium a jogalkalmazást tanító intézete

Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd-szakértők készítenek elő

Egy debreceni főhadnagy kalandja.

Kitaszították a nyiregyházi vonaton.

Kellemetlen kalandja volt vasárnap Kovács Barna magy. kir. honvédfőhadnagynak, aki Kisvárdáról Debreczenbe utazott. Utközben ismétleten tettes a zsebében levő pénztárcáját elcsente.

A lopás úgy történt, hogy Kovács Barna elaludt. A tolvaj azt az időt használta fel a munkára. Kivette a kabátja zsebében levő pénztárcát és a robogó vonatról leugrott.

Akik látták leugorni, nem tudnak róla pontos személyleírást adni. A pénztárcában 1200 korona volt bankokban és több fontos okmány,

valamint nagyértékű irat. Mikor Kovács Barna főhadnagy észrevette a lopást, valósággal kétségbeesett, — nem az 1200 koronáért, hanem fontos irásaiért.

A lopásról jelentést tett még a nyiregyházi rendőrségnek, amely táviratilag intézkedett a tolvaj nyomozásáról. Az ellopott erszény zöldszerű, fényes, krokodilbőr utánzatú tárcsa volt. Nagyon valószínű azonban, hogy a tettes ezt és a nyomra vezető okmányokat nem fogja magánál tartogatni. Kovács Barna attól fél, hogy a rá nézve kimondhatatlanul fontos okmányokat megsemmisíti és ezért 2000 korona jutalmat tűzött ki a tolvaj elfogójának.

A vakmerő vasuti tolvajt természetesen a legszélesebb alapokon nyomozzák.

TÁVIRATOK.

Miniszterek esküje.

Schönbrunn, nov. 20. Az uralkodó ma buskijhallgatáson fogadta dr. Mayer Robertet, a lelépő osztrák pénzügyminisztert. Majd pedig Braf és Dlugos minisztereket fogadta, akik a hivatalos esküjüket tették le.

Orgyilkos tábornok.

Newyork, november 20. Az «Associated Press» jelenti Mexikóból Bernardo Reyes tábornokot letartóztatták. Az a vád ellene, hogy orozva meg akarta gyilkolni Maderát.

A martir orvos.

Eperjes, nov. 20. Dreisziger Ferenc hét-hársi járási állatorvos hivatásából kifolyólag a községekben járt, miközben megkapta a járásban hetek óta dühöngő tifuszt és a fiatal, 26 éves orvos néhány nap alatt meghalt. Holttestét Kőszegre szállították és ott temették el.

Munkában a Stromboli.

Catania, nov. 20. Ma reggel hét óra ötven perckor kitört a Stromboli. A tüzhányó kitörése roppant erős, Szünni nem akaró fekete füstoszlopok emelkednek az égnek és a kráter óriási köveket hány ki magából. A lakosságot leirhatatlan pánik fogta el.

A vihar.

Orosz eredetiből fordította RÓBERT OSZKAR.

Folytatás.

— Ezt csak azért mondja, kedves barátom — vélte Lavrenko szívélyesen — mert ez öröge akar szabad lenni, és azután, ridegen kifejezve, az akaratát keresztülvinni: forradalmat támasztani és embereket szabaddá tenni. Ezért kockáztatja az életét. Ezt értem... De mit tesz az? Én például szintén nem vagyok a kiváló hősök közül való, s mégis sohasem gondoltam erre. Megölnék — nos aztán? Haldokolva meg van a tudatom, hogy a mindnyájunk javáért halok meg, egy nagy célért, melynek szentsége milliószor felette áll az én páriányi életem jelentőségének.

— Ezt csak azért mondja, kedves barátom — vélte Lavrenko szívélyesen — mert ez a közügy elsősorban az ön személyes ügye is. Önmaga akar szabad lenni és azután, ridegen kifejezve, az akaratát keresztülvinni: forradalmat támasztani és embereket szabaddá tenni. Ezért kockáztatja az életét. Ezt értem... De ugyanakkor sejtem azt is, hogy ön csak azért becsüli többre a forradalmat, a saját életénél, mert a lelke még fiatalon szárnyaló és nem

tudott még annak higgadt belátáshoz eljutni, hogy mily fontos, megbecsülhetetlen nagy kincs az élete.

— Olyan biztosan tudja ezt? — kérdezte Kontsajev gunyosan, miközben kicsinylően nézett le rá s csak mint elmosódó fehér folt látta.

— Igen — szólott Lavrenko csendes bensőséggel — mert minden a mi van, csak az által létezik, hogy ön is van... Ez az igazság öreg, de mindig fenn fog állni... Milyen szép is itt körülöttünk minden... A tenger, a csillagok, az éjszaka és mindezek központjában a mi öntudatunk!... Mennyi élet, mennyi öröm 48 napfény van még ezen a világon!... Hiszen csak azért küzdünk mindnyájunk szabadságáért, mert olyan szép az élet és mert annyi az ember, akit nem engednek élni, akitől elvonnak minden örömeit, akit üldöznek, sirba kergetnek. Ha az élet neu volna oly megbecsülhetetlen, miért küldönnék és szenvednénk miatta annyit, miért küzdenénk érte?... S ha néhányunk tényeg elpusztul — az nem jelent semmit? Azért nem volna érdemes nyugtalankodni? Ha így állana a dolog, jobban tennők, ha nem a forradalmat, de az öngyilkosságot hirdetnők... És a legjobb, legjelesebb ember, valóságos jöltevőnk volna, aki a legalkalmasabb módot találná ki arra, hogy az élet keservétől megszabaduljunk. És mégis! Mert az élet alapjában oly esodásan szép — a gondolat, hogy másokért feláldozzuk magunkat, fenségesnek tűnik fel... Feláldozzuk ami a legkevésbé pótolható, a legdrágább, a leggyönyörűbb... Ugy szeretem az életemet... szeretem a napsütést, az ifjúságot, a pompás leányokat, a mámort és boldogságot, mind...

Különbömben lomha és vontatott beszéde helyett most egyszerre szenvedélyes és egyben aggodó szavak keltek ajkáról.

— Amellett egyebet se tesz, csak billárdoz — gondolta Kontsajev és bizonytalanság nehezedett lelkére, mintha valaki egy komor, súlyos rejtély elé állította volna.

— Tehát elfogadja a bizottság megbízását? — kérdezte hosszabb hallgatás után gondos érdeklődéssel és előre nyugtította fejét.

Lavrenko nem felelt azonnal.

— Mit feleljek önnek? — szólott lassan — a dolog valóban nagyon nehezemre esik.

— Miért?

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljétek a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranyzopókás cigarettapapírt.

A valódi híres 500 éves

POZSONYI SEEHOFER

NÖVÉNY-BALZSAM

elismert legjobb és legrégebb házi szer. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állnak elő, u. m. emésztési zavarok májban, bélrendszerben, kólika, agyverszegénység, aranyér s hasonló tünetek ellen. E kizárólag növényi alkotórészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe, miért is még a leggyengébb természetűek is megfontolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan elismerő levél bizonyítja a

VÉDJEGY

SCHUTZ-MARKE

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYÖGYTÁRÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10
lív. 70 fill. 8 lív. postán utánvétellel K 640 bérmentve

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantecement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

portlandcement
és fehérmészgyártása,

valamint géppel zúzott kavics és nyers mészkő előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehérmész, 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Aki gyomor-fájós, bélbeteg, ótvágytalan, lesoványodásba hajlandó, használja a számos év óta járók bizonyított gyomorsót, **Schaumann** gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a **Schaumann**-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztilák kényelmes s kellemes ízűek, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — A társolyonként phlegmával a 10 gyomorsó-pasztilával kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedűl

olcsóság

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66 sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásul! Tiszteit tisztefeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gázszekciókkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehúzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetéről-esetre tartóztatva) teljesen szegek nélkül végezzük. Temetéseket, hullaszállításokat (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. Elvünk a tisztességes verseny. A gázszos házaknál kegyeltséért nem szolagadunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.

Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Nincs többé fejfájás, reuma, csúsz, köszvény, isiász, kolera és más ragályos fertőzés,

Mert van „BOROLIN”

Borolincukorka, Borolinsó és Borolinszappan. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN K az ára kimerítő használati utasítással üvegenként 50 fill., a Borolincukorkának 40 fillér, a Borolin sónak 2 kor., a Borolin házi szappannak darabonként 30 fill. és a pipereszappannak 80 fillér.

Kapható városunkban a következő cégeknek: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ,** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ** és **BÉLA, NAGY ANDRÁS** kereskedő uraknál, **Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS** gyógyszerertárban. Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindegy további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Kókusz-zsír. kóser, legfinomabb gyártmány, libasírt fölülmulja. Főzéshez, sütéshez kiváló. Önkilós postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj 8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyírbátor.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papíros kiló és mázsáknál olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírzületében Piacz-utca 12.

A Kárpátia a legjobb az asztma, hurut és tüdőbajosoknak. Hosszu Viktor, Brassó.

Egy jó családból való fiú férfi szabó tanulóknak teljes ellátással felvétetik Hatvan-u. 6. sz. alatt. Ugyanott egy darabszámú jó nagymunkás is felvétetik.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka. (Szepesmegye.)

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemesebb szórakozó hely.

Debrecen város közönségének

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

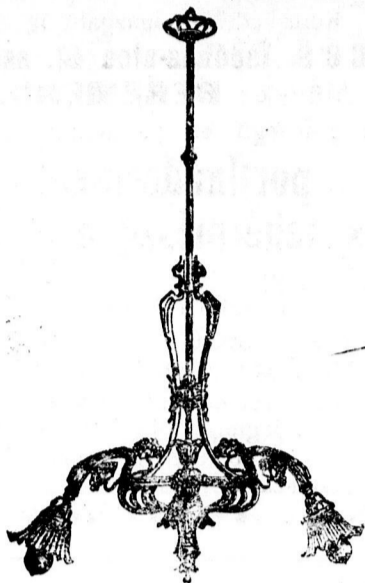
Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás: d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrássy-ut 47. Tessenék prospektust kérni.

Csomagmément önkilós csinos postadobozban bármely bérmentve 8 K utánvételt szállít az Elő Magyar Mézkiviteli Vállalat. Balaionfőkapjár. Prospektus ingyen.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Uj-utca sarkán épült
új Wiener-féle palotába

helyezte át.

!! Mérsékelt árak !!

„Merán Szálloda“

Budapest,

Váci-körút 82. a Nyugati pályaudvarral szemben.

Központi fűtés! Mérsékelt árak!

Tulajdonos:

Balog József

BRÁDY-féle

GYOMOR-CSEPPER

a MÁRIACELLI SZÜZ MÁRIA védjegyű elátva, melyeket MÁRIACELLI GYOMORCSEPPER-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál azután párt a gyomorrontás, gyomorfégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveget —.90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80 befűldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerár
a „Magyar Királyhoz“ BÉCS,
I., Fleischmarkt 2., Deport 5.

Ugyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

Papirkereskedésemet

a mai naptól kezdve

az

ujonnan épült „Takarék és Hitelintézet“

Piacz-utca 12. sz. palotájába

helyeztem át,

mely alkalomból a jelenleg még raktáron lévő

csomagos és dobozos **Levélpapírok**

minden elfogadható árban eladatnak.

Tisztelettel:

HOROVITZ ZSIGMOND

TELEFON 330.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.